



X. évfolyam/8. szám

2007.09.20.

2007/8. hó

## TEJ ÉS TEJTERMÉKEK

### Tartalom

Piaci jelentés .....	1
A termelői nyerstej termelői ára 6	
A feldolgozott tej és a főbb tejtermékek feldolgozó értékesítési árai .....	7
Ábrák .....	9

#### Készítette:

Ecsediné Wanek Zsuzsanna  
Dr. Tunyoginé Nechay Veronika  
Keresztessyné Mohr Katalin

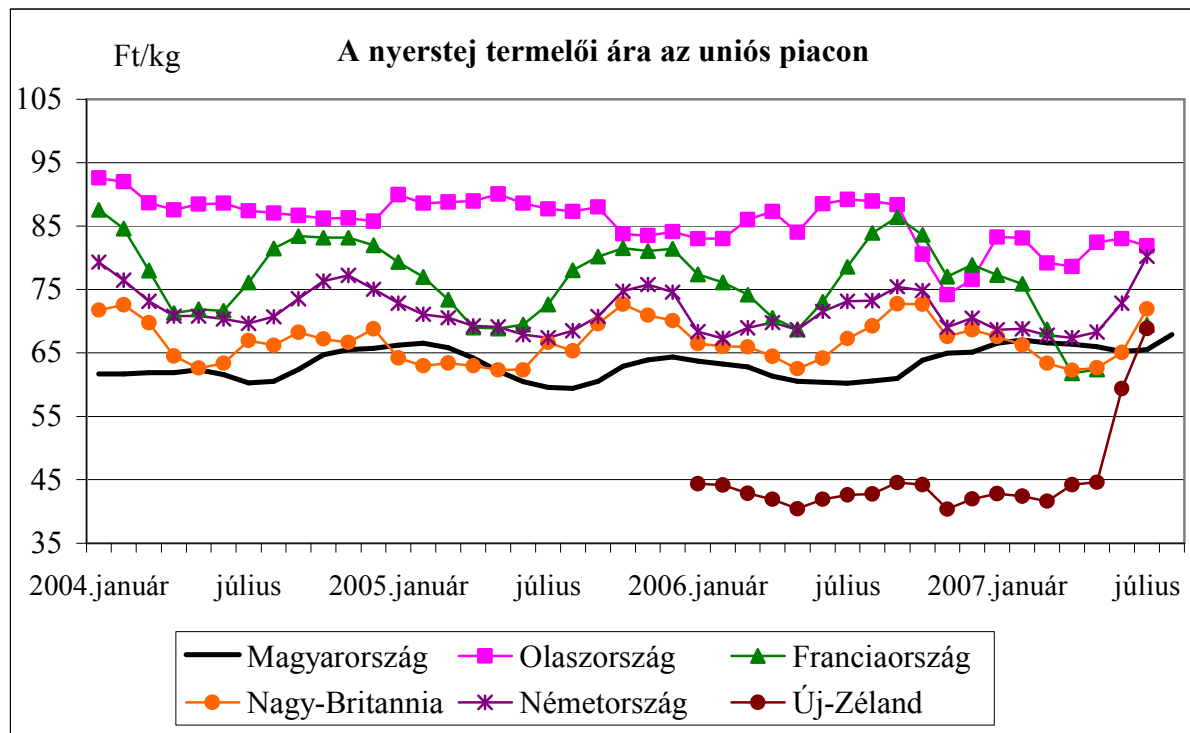
#### Kiadó:

Agrárgazdasági Kutató Intézet  
Piac-árinformációs Szolgálat  
Magyarország  
H-1093 Budapest  
Zsil utca 3-5.  
Telefon: 1 476-6094  
Fax: 1 217-8111  
Oszt. vez.: 1 476-6092  
Internet: www.akii.hu

### PIACI JELENTÉS

A nyerstej termelői alapára 68,51 Ft/kg volt 2007 augusztusában, az előző hónapoz képest mintegy 3%-ot, az előző évhez viszonyítva csaknem 12%-ot növekedett (1. táblázat). Az augusztusi termelői átlagár 67,92 Ft/kg volt, valamivel alacsonyabb az alapárnál, ami a beltartalom kismértékű romlásával függ össze (2. táblázat). A fehérje- és zsírszázalék az előző évi szintet még elérte, az előző havinál azonban alacsonyabb volt. Az augusztusi felvásárlás is csökkenést mutat a júliuséhoz mérten, azonban a tavaly augusztusánál még valamivel magasabb (103,7%). Megjegyezzük, hogy a nyerstej magyarországi termelői ára az emelkedés ellenére az alacsonyabb árak közé tartozik az egységes piacon. A magyar árakban a szezonális hatás 2007 tavaszi hónapjaiban szinte észrevehetetlen, miközben a tagállamok áraiban ez jól megfigyelhető. Májusban az emelkedő francia és nagy-britanniai nyerstej termelői árak már meghaladták a hazai árak szintjét csakúgy, mint az előző években. Jelentős az emelkedés a világpiaci árban (új-zélandi), illetve 2007 első félévének végén már a tagállami árakban is. **Az európai áraknál általában 30-40%-kal alacsonyabb világpiaci ár, a szűkös tejkínálattal szemben álló növekvő kereslet hatására az uniós árszintre emelkedett.** Az uniós szinten inkább alacsonyabbnak számító hazai ár miatt az utóbbi egy-két évben a hazai nyerstej iránti kereslet nőtt. A hazai nyerstej kivitelben, 2006-2007-ben kiemelkedő tagállamok – Olaszország és Németország – belpiaci

nyerstej árai több év átlagában jóval magasabbak a hazai nyerstej áraknál.



Forrás: CIRCA, LTO Nederland, Office de l'élevage, DEFRA

A hazai nyerstej kiviteli árai a fogadó országok belpiaci áraihoz igazodnak. A KSH adatai szerint, a 2007 első félévi nyerstej kiszállítások árai, összefüggésben a fogadó országok belpiaci árainak alakulásával alacsonyabbak az előző évinél, ugyanakkor a szezonális megszűnésével elsősorban a német árak erőteljesen megugrottak, és elérték, sőt a piaci szereplők információi alapján szeptemberben már meg is haladták az olasz árak színvonalát. **A kiszállított nyerstej átlagárai a belpiaci árakat még csak 5 Ft-tal előzték meg 2007 első félévében, ez a különbség a nyerstej kiszállítások szempontjából jelentős országok belpiaci árainak emelkedése következtében már meghaladja a 10 Ft-ot, és tekintettel arra, hogy az említett országok nyerstej árai még nőnek, a különbség további növekedésére lehet számítani.** (Információink szerint napjainkban a hazai nyerstej ára Olasz- és Németországban már meghaladja a 100 Ft/kg-ot is.) Megjegyezzük, hogy az elmúlt évben a megtermelt tej mintegy 16%-a hagyta el az országot, és a kiszállított tej átlagos ára a KSH szerint 67 Ft/kg. (A tavalyi belpiaci átlagos felvásárlási ár a PÁIR adatok szerint 62,35 Ft/kg volt.) Információink szerint idén a hazai külpiacon értékesített nyerstej ára szinte hónapról-hónapra nő, a tagállamok áraival együtt, és nagyobb mértékben, mint a belpiaci ár.

Ugyanakkor a nyerstejárak Magyarországon a tavalyi árszínvonalhoz képest erősen emelkedtek, de nem követték a nyerstejet beszállító országok árnövekedési ütemét. Magyarországon a tejtermékek közül a nyerstejhez hasonló mértékű áremelkedés a megfigyelt időszakban csak a natúr és gyümölcs joghurtoknál figyelhető meg, a folyadéktej, illetve a többi tagállam vajáraihoz képest eddig egyébként is magas hazai

vajár növekedése elmaradt ettől. **Az érlelt kemény-, és trappista sajté pedig megközelítette a nyerstej árak emelkedését (3. táblázat.).**

A hazai tejpiacon megfigyelhető érdekes és új tendencia, hogy a nyerstej-kivitel mellett (2007 első félévében 18%-kal nőtt az előző év első hat hónapjához képest) **élénkült a tejtermékek exportja is a KSH adatok szerint.** Az export volumenének növekedése különösen erőteljes a savanyított tejtermékeknél (joghurt, kefir), 2006 első félévéhez képest csaknem háromszorosára nőtt. A tejtermékek közül egyedül a sajt és túró termékek exportja esett vissza 10%-kal egy év alatt, az import azonban tovább és jelentősen nőtt a vizsgált időszakban, ebben a termékcsoporthoz (131,7%), és mindenekelőtt a feldolgozatlan tej kategóriában (164,8%).

#### A TEJ ÉS TEJTERMÉK KÜLKERESKEDELEM MENNYISÉGE

Termék	2006. I-VI		2007. I-VI.		2007.I-VI./2006.I-VI. %	
	import	export	import	export	import	export
	0401 Tej és tejszín	31213485	120920396	51446297	143015843	164,82
0403 Kefir, joghurt	13184744	2247681	15635890	6285428	118,59	279,64
0405 Vaj	2443560	947949	2497477	1186595	102,21	125,17
0406 Sajt és túró	14320289	7365954	18854524	6672667	131,66	90,59

Ez utóbbi összefüggésben van egyes tejtermékek növekvő exportjával. **Az alapanyag behozatala tovább emelkedett a tavalyi év első feléhez képest (153,7%), de a behozatali ár valamelyest csökkent.**

#### A TEJ ÉS TEJTERMÉK KÜLKERESKEDELEM ÉRTÉKE

Termék	2006. I-VI		2007. I-VI.		2007.I-VI./2006.I-VI. %	
	import	export	import	export	import	export
	0401 Tej és tejszín	3957270745	8020892448	6082328980	9746544433	153,70
0403 Kefir, joghurt	3195300689	474130212	3594526504	1296099681	112,49	273,36
0405 Vaj	1716690996	458526810	1751938997	641434365	102,05	139,89
0406 Sajt és túró	10860368454	4626225003	13369108453	4368424444	123,10	94,43

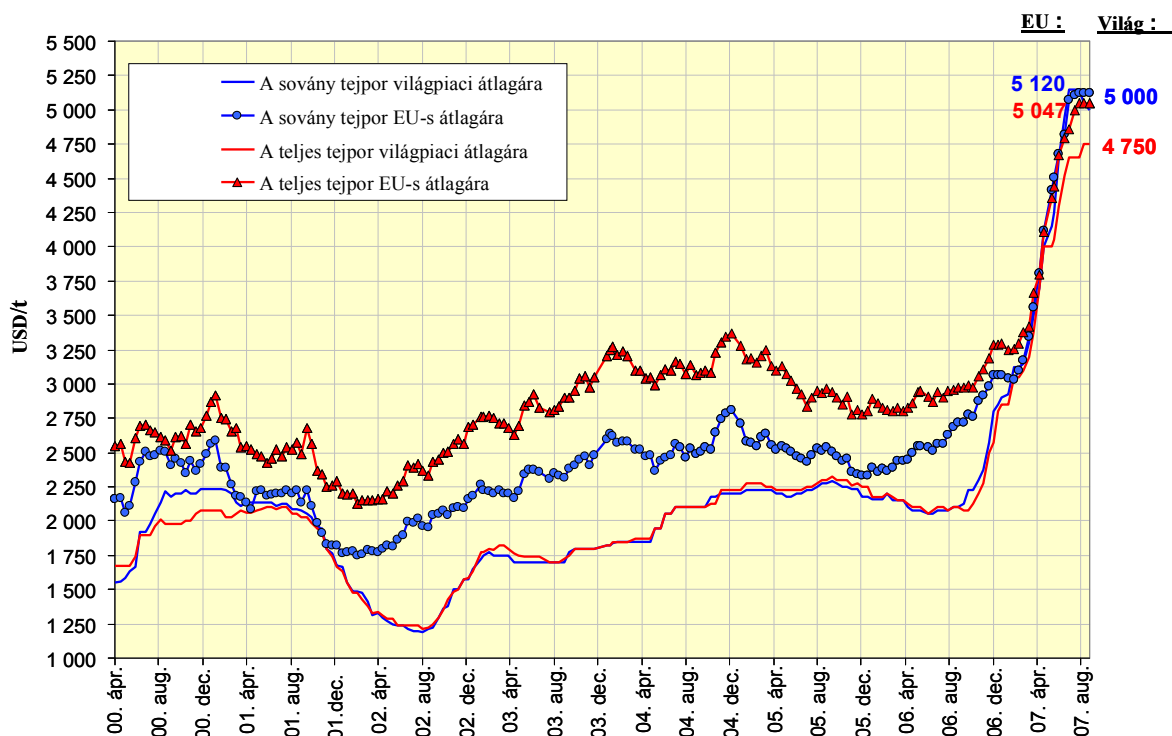
A tej és tejszín termékkategória (0401 kód) beszállításának és kiszállításának árai igen eltérőek, aminek oka a különböző fokú feldolgozottság is lehet. A behozatali árak a joghurt, és kefir, valamint a tejsavó kivételével csökkentek.

#### A TEJ ÉS TEJTERMÉKEK IMPORT- ÉS EXPORTÁRAI

Termék	2006. I-VI		2007. I-VI.		2007.I-VI./2006.I-VI. %	
	import	export	import	export	import	export
	0401 Tej és tejszín	126,78	66,33	118,23	68,15	93,25
0403 Kefir, joghurt	242,35	210,94	229,89	206,21	94,86	97,76
0405 Vaj	702,54	483,70	701,48	540,57	99,85	111,76
0406 Sajt és túró	758,39	628,06	709,07	654,67	93,50	104,24

A hazai tejpiacra megfigyelhető folyamatok jól leképezik az egységes uniós tejpiac alapvető jellemzőit, amelyek pedig egyenes következményei a világpiacon bekövetkező folyamatoknak. A világpiacon idén a csökkenő kínálatot (termelés és készletek) és a növekvő keresletet a világpiacon jelentős árnövekedés kísérte, ami az Unióban is jelentős keresleti piacot eredményezett. Ez nem csak a nyerstej árakban figyelhető meg, hanem legalább ilyen mértékben a tejtermékek árában is. Az alábbi ábrán jól megfigyelhető, hogy a tejpor, a vaj és a sajt világpiacon árnövekedési üteme meghaladta az uniós árnövekedést, ennek következtében az árszintek közötti korábbi nagy különbség megszűnt.

### **A tejpor uniós és világpiacon átlagára**

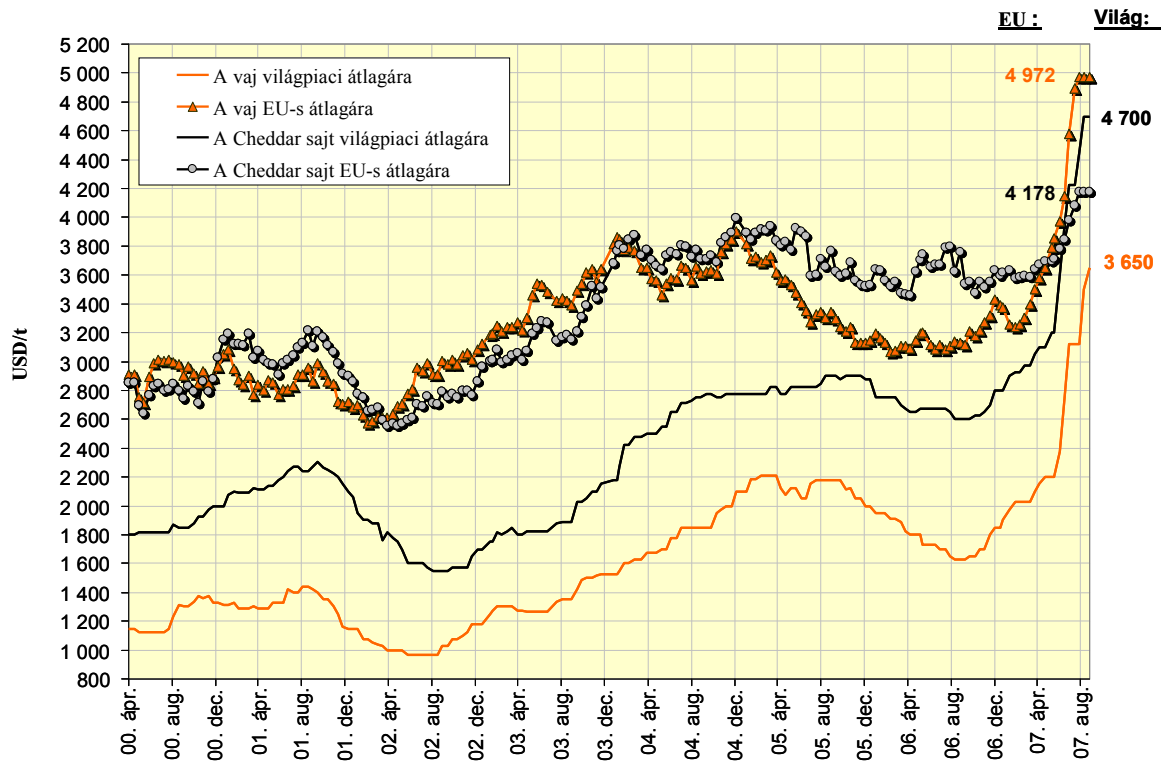


Forrás: CIRCA, Market Analysis Presentation (Milk Management Committee of 13.09.2007.)

2007. augusztus hónapban az USD átlagárfolyama 187,33 Ft volt az MNB árfolyama alapján. (www.mnb.hu)

Az árnövekedés mellett az uniós export is nőtt, azzal együtt, hogy az exporttámogatásokat most visszavonták az egységes piacon. Az emelkedő világpiacon árnövekedés és az erős kereslet azonban lehetővé teszi, hogy az uniós piac termékei a harmadik országok felé nagyobb mennyiségben kerüljenek elhelyezésre. Ez a tendencia a hazai tejpiacra is új lehetőségeket ad.

## A vaj és a sajt uniós és világsági átlagára



Forrás: CIRCA, Market Analysis Presentation (Milk Management Committee of 13.09.2007.)  
 2007. augusztus hónapban az USD átlagárfolyama 187,33 Ft volt az MNB árfolyama alapján. (www.mnb.hu)

Igaz, hogy a feldolgozók helyzete nehezedik azáltal, hogy a nyerstej iránti kereslet fokozódásával az alapanyagárak további emelkedésével kell számolni. Ugyanakkor a 2007. első félévi külkereskedelmi adatok jó mutatják, hogy a kivitel erőteljesebben nőtt, mint a behozatal, és a tejtermékek jelentős részét növekvő áron sikerült a külföldön értékesíteni. Megjegyezzük azonban, hogy az exportárak növekedése mellett az egyes termékcsoportokban az exportárak még mindig nem érik el az importárak színvonalát, ugyanakkor az átlagos cserearány javulása egyértelmű. A belpiaci értékesítés során az értékesítési árak még valamivel magasabbak augusztusban az exportáraknál, de a két ár közeledése is vitathatatlan (3., 5. táblázat).

Magyarországon a keresleti tejpiac hatására a termékpályán belül további koncentráció várható. Azok a termelők, akik jelenleg a nyerstej kiszállításokban, nagy arányban vesznek részt, a magasabb termelői árak segítségével jelentős előnyre tehetnek szemben a többi termelővel szemben. A feldolgozók közül most a több ország tejpiacán jelenlévő multinacionális cégek előnyben vannak, egyrészt a nyerstej „könnyebb” beszerezhetősége miatt, másrészt a különböző piacokon nagyobb a lehetőség a termékek szélesebb körű és nagyobb volumenű elhelyezésére. A nyerstej nehezebb beszerezhetősége miatt a költségérzékenyebb kisebb, közepes feldolgozók lehetnek veszteségesek a jelenlegi körülmények között is.

**1. táblázat**

**A NYERSTEJ TERMELŐI ALAPÁRA  
2007. augusztus**

Minőségi osztály	Mértékegység	Körzetek			Országos				
		Alföld	Dunántúl	Észak-Magyarország	2006. VIII. hó	2007. VII. hó	2007. VIII. hó	2007. VIII. hó / 2006. VIII. hó / %	2007. VIII. hó / 2007. VII. hó / %
Extra	Ft/kg	67,94	69,77	69,14	61,80	66,59	68,83	111,38	103,37
Osztályon kívüli	Ft/kg	49,96	51,80	59,00	50,70	51,02	50,68	99,97	99,33
Összes osztály	Ft/kg	67,49	69,54	69,11	61,35	66,33	68,51	111,68	103,29

**2. táblázat**

**A NYERSTEJ TERMELŐI ÁTLAGÁRA  
2007. augusztus**

Minőségi osztály	Mértékegység	Körzetek			Országos				
		Alföld	Dunántúl	Észak-Magyarország	2006. VIII. hó	2007. VII. hó	2007. VIII. hó	2007. VIII. hó / 2006. VIII. hó / %	2007. VIII. hó / 2007. VII. hó / %
Extra	ezer kg	51712	45203	12557	105197	110064	109472	104,06	99,46
	Ft/kg	67,45	69,21	67,91	61,03	65,75	<b>68,23</b>	<b>111,79</b>	<b>103,78</b>
	fehérje %	3,16	3,14	3,08	3,13	3,15	3,14	100,39	99,67
	zsír %	3,48	3,49	3,33	3,43	3,51	3,47	101,22	98,93
Osztályon kívüli	ezer kg	1329	571	38	4428	1825	1938	43,76	106,16
	Ft/kg	49,62	50,85	57,20	49,83	50,30	<b>50,13</b>	<b>100,60</b>	<b>99,67</b>
	fehérje %	3,13	3,16	2,00	3,11	3,17	3,11	100,11	98,25
	zsír %	3,49	3,49	2,00	3,42	3,55	3,46	101,09	97,44
<u>Minőségi osztály összesen</u>	ezer kg	53040	45774	12595	109626	111889	111410	101,63	99,57
	Ft/kg	67,00	68,98	67,88	60,58	65,49	<b>67,92</b>	<b>112,11</b>	<b>103,70</b>
	fehérje %	3,16	3,14	3,07	3,13	3,15	3,14	100,40	99,65
	zsír %	3,48	3,49	3,32	3,43	3,51	3,47	101,22	98,91

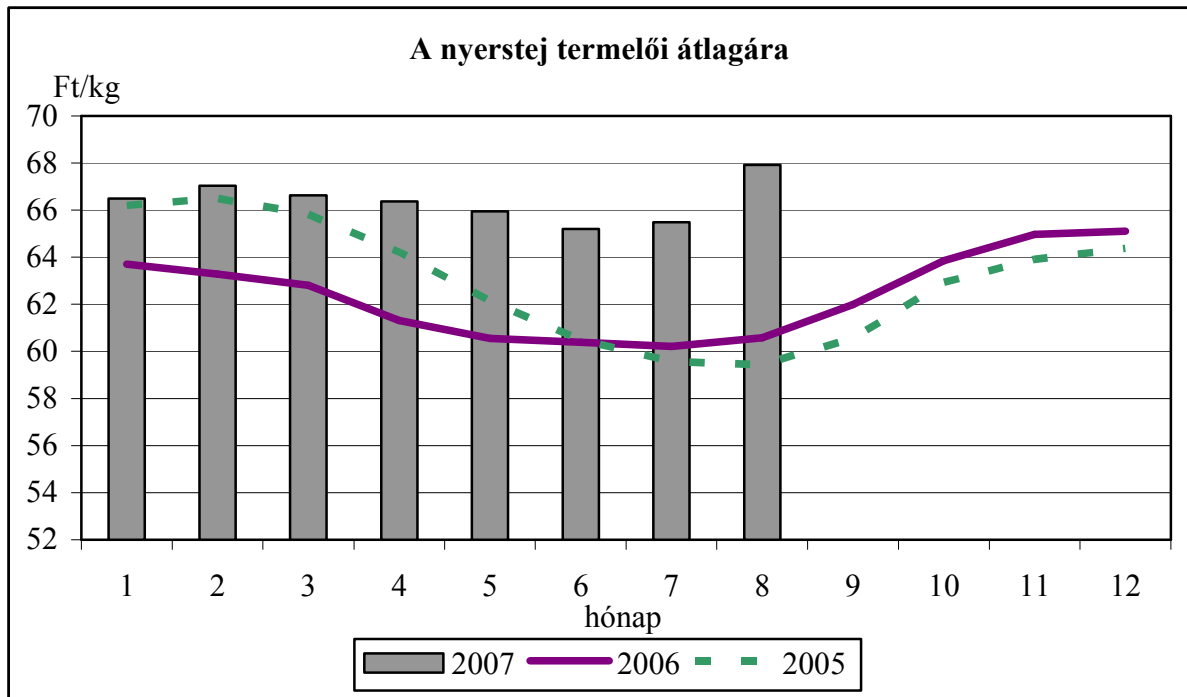
**A FŐBB TEJTERMÉKEK FELDOLGOZÓI ÉRTÉKESÍTÉSI ÁTLAGÁRA I.  
2007. augusztus**

Termék megnevezése		Körzetek			Országos				
		Alföld	Dunántúl	Észak- Magyar- ország	2006. VIII. hó	2007. VII. hó	2007. VIII. hó	2007.VIII. hó/ 2006.VIII. hó /%/ 2007.VIII. hó /%/ 2007.VII. hó /%/ 2007.VII. hó /%/ 2007.VII.	2007.VIII. hó/ 2007.VII. hó /%/ 2007.VII.
2,8% zsírtartalmú pasztőrözött 1 l-es polytej	liter	3384287	2865101	1609005	11439464	9790799	7858393	68,70	80,26
	Ft/liter	112,09	106,82	109,91	104,65	105,98	109,72	104,85	103,53
2,8% zsírtartalmú pasztőrözött 1 l-es dobozos tej	liter	3543698	2311485	1692989	7454095	8774027	7548172	101,26	86,03
	Ft/liter	123,85	126,33	118,71	114,71	118,67	123,45	107,62	104,03
2,8% zsírtartalmú pasztőrözött 1 l-es dobozos tartós tej	liter	1898573	1940545	314240	5485340	5252895	4153358	75,72	79,07
	Ft/liter	119,49	129,84	163,90	117,92	121,12	127,68	108,28	105,42
Adagolt vaj	kg	75584	79704	4692	187047	176642	159981	85,53	90,57
	Ft/kg	980,21	993,42	992,93	947,46	984,05	987,16	104,19	100,32
Vajkrém natúr	kg	98002	44228	1860	186717	195775	144090	77,17	73,60
	Ft/kg	731,95	656,67	675,47	686,95	696,97	708,11	103,08	101,60
Tehéntúró	kg	683123	206722	53490	1356643	1358751	943335	69,53	69,43
	Ft/kg	570,05	563,93	593,75	530,21	557,62	570,05	107,52	102,23
Tejföl	kg	2045508	1923785	837447	6218017	6158610	4806741	77,30	78,05
	Ft/kg	312,75	289,77	374,59	289,63	308,34	314,33	108,53	101,94
Joghurt natúr	kg	99149	120221	595578	629911	1079960	814948	129,38	75,46
	Ft/kg	264,63	248,37	378,62	285,82	326,96	345,54	120,89	105,68
Joghurt gyümölcsös	kg	339089	380857	1879691	2604232	3423128	2599637	99,82	75,94
	Ft/kg	285,07	240,99	379,02	301,05	343,44	346,54	115,11	100,91
Kefír	kg	794798	327203	503019	1916352	2458222	1625021	84,80	66,11
	Ft/kg	264,98	213,78	281,63	234,19	261,57	259,82	110,95	99,33
Érlelt keménysajt	kg	-	37698	-	131993	74530	37698	28,56	50,58
	Ft/kg	-	1388,03	-	1258,72	1264,48	1388,03	110,27	109,77
Trappista sajt	kg	426467	660777	15296	1692779	1486494	1102540	65,13	74,17
	Ft/kg	912,70	979,35	1129,17	876,46	912,01	955,65	109,03	104,79
Ömlesztett sajt	kg	133671	160773	85389	754161	666231	379833	50,37	57,01
	Ft/kg	840,65	1076,65	899,20	982,72	947,10	953,70	97,05	100,70

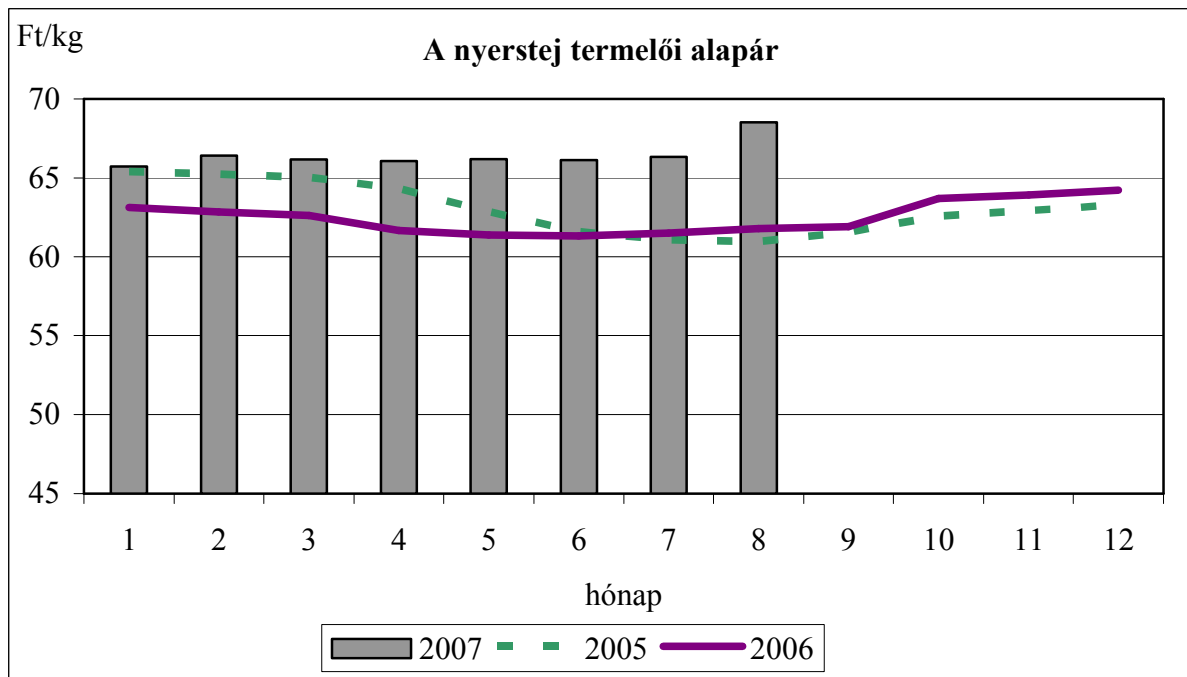




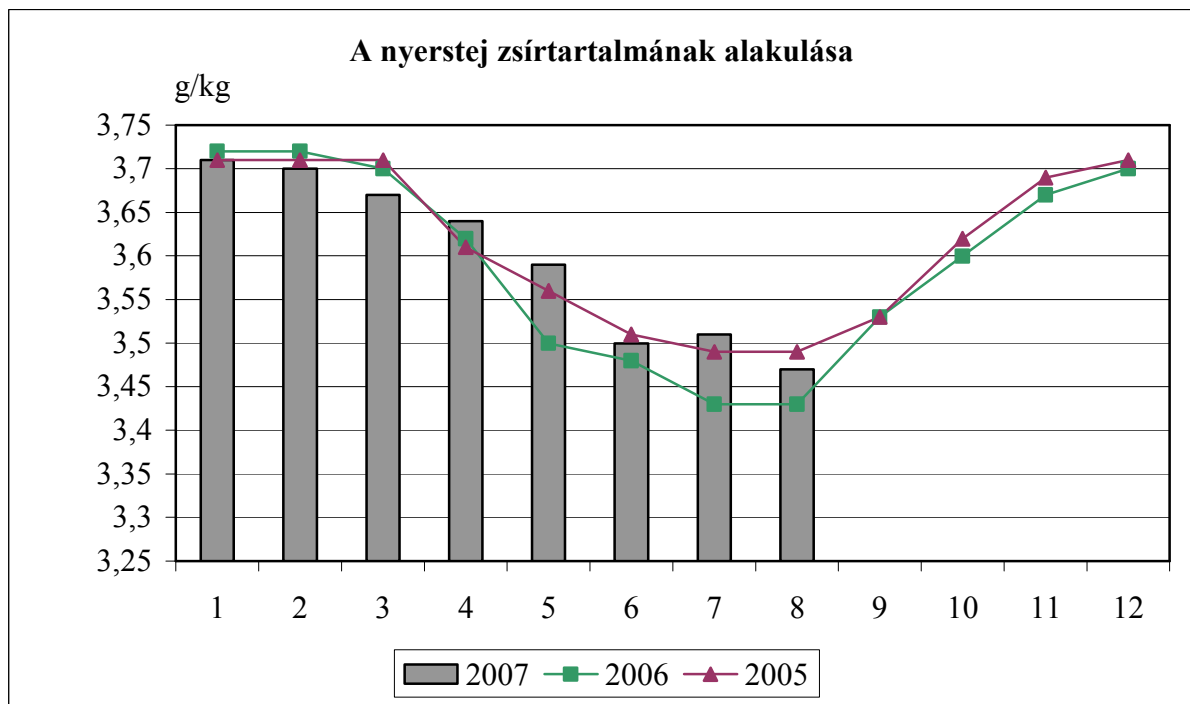
**1. ábra**



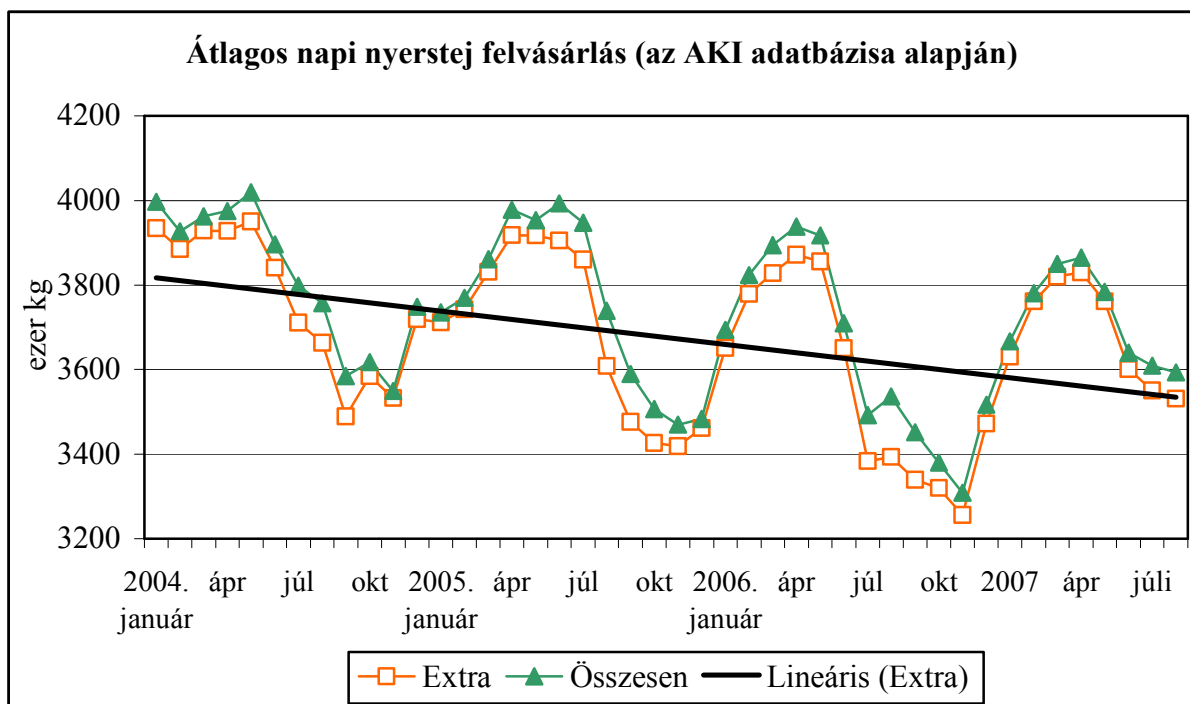
**2. ábra**



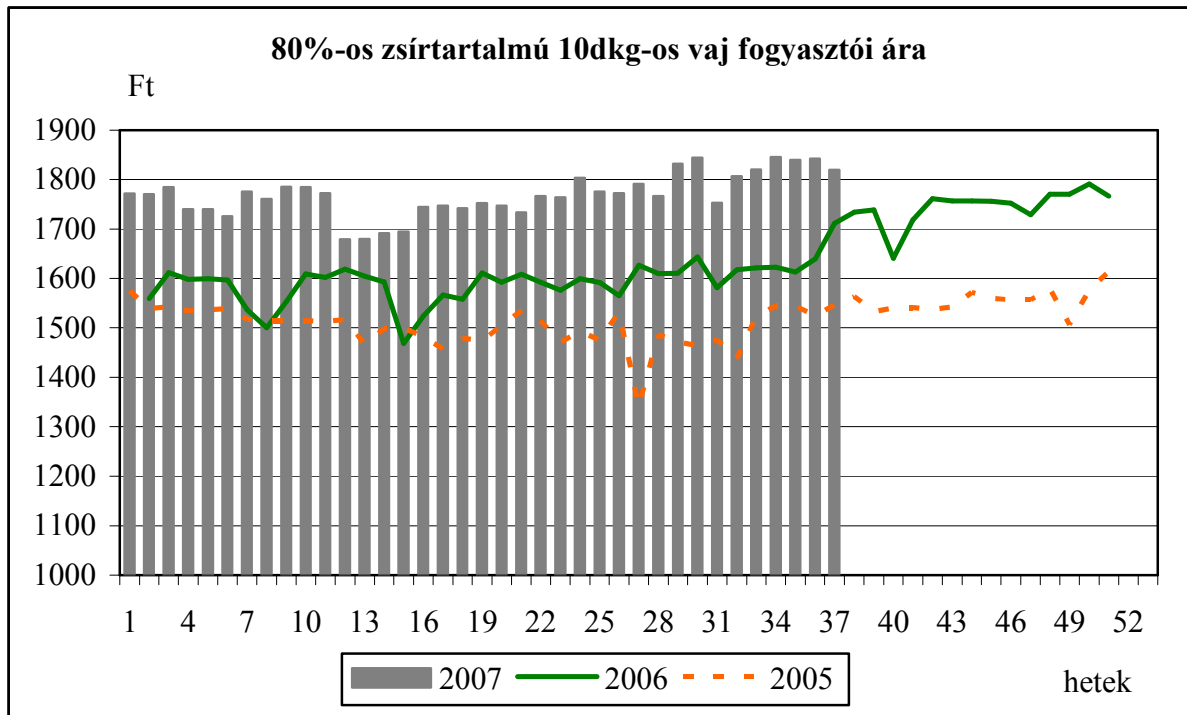
**3. ábra**



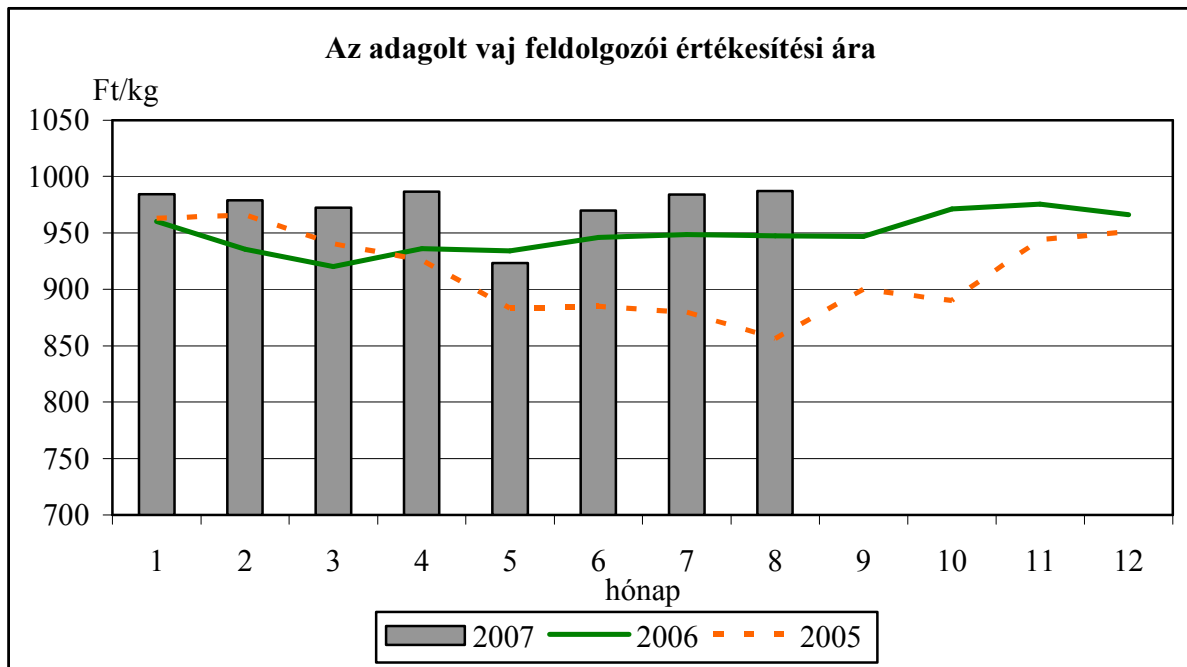
**4. ábra**



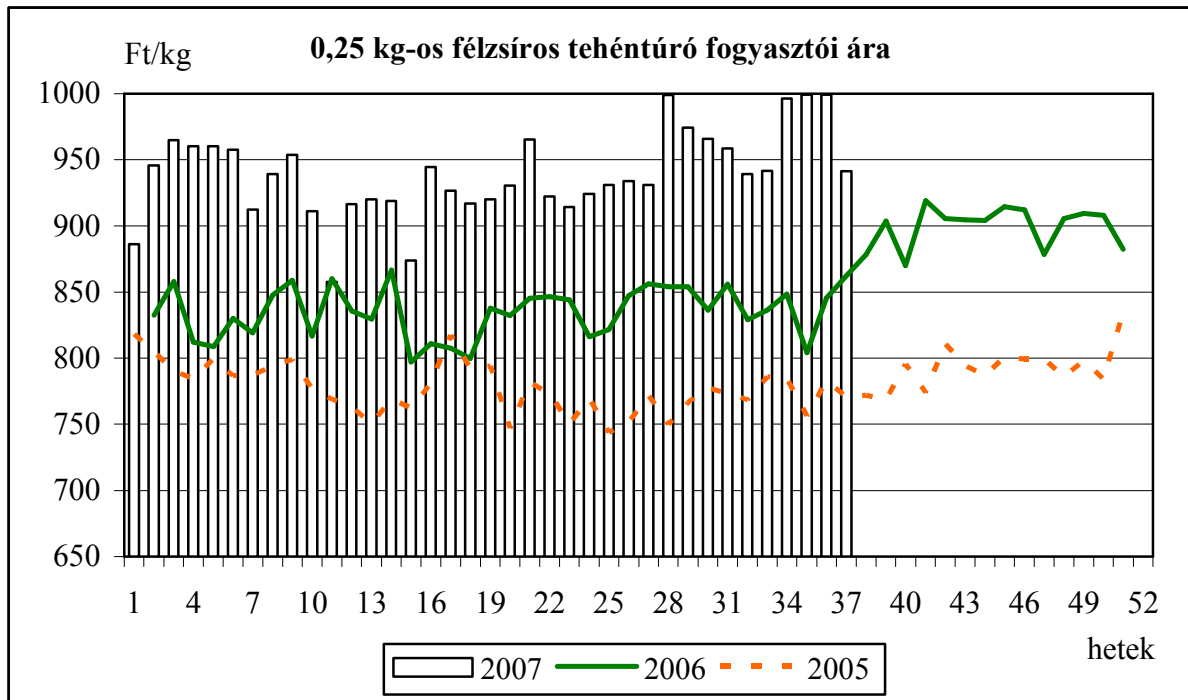
**5. ábra**



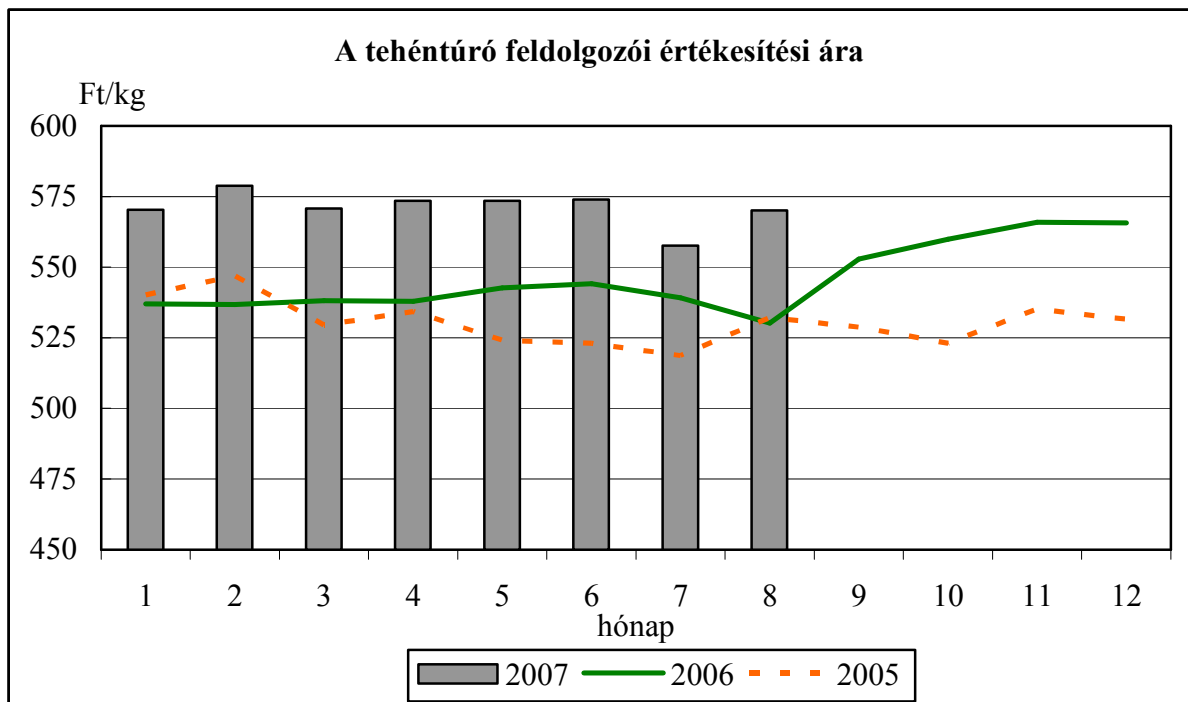
**6. ábra**



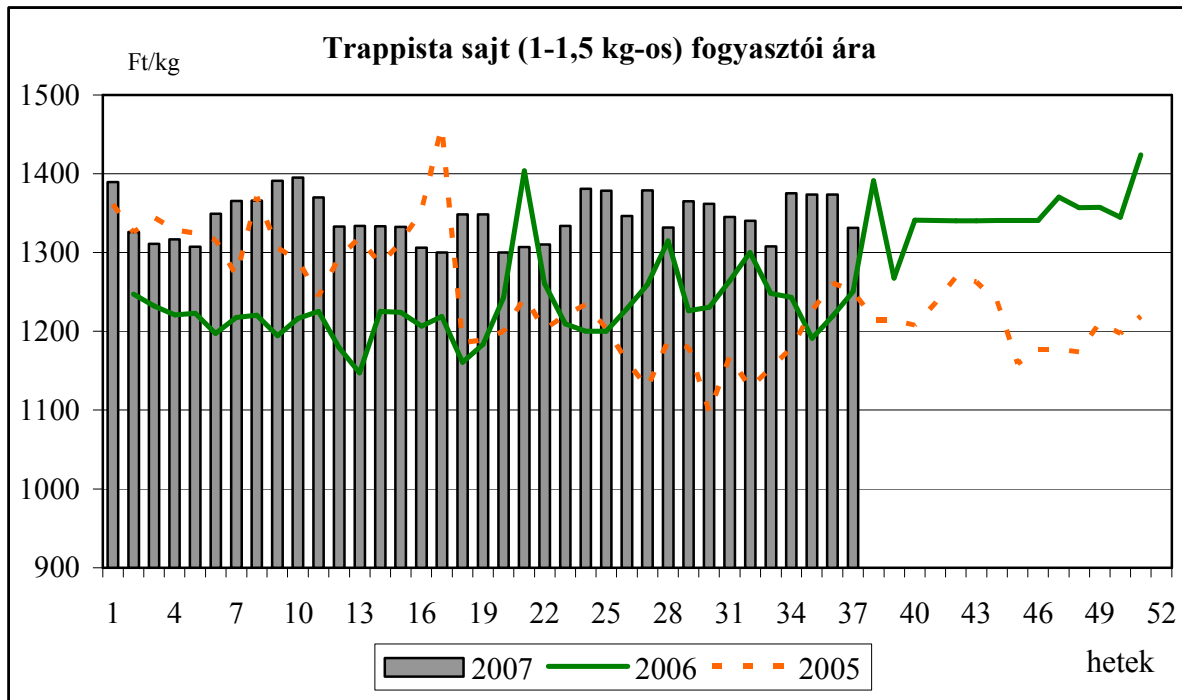
**7. ábra**



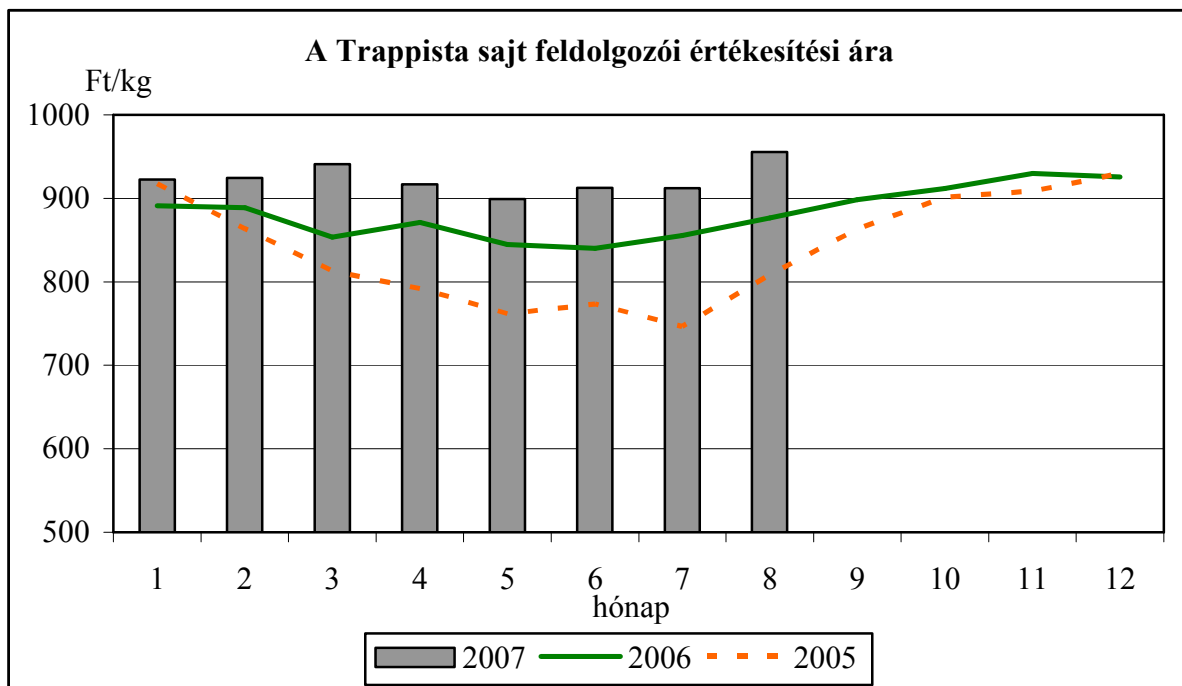
**8. ábra**



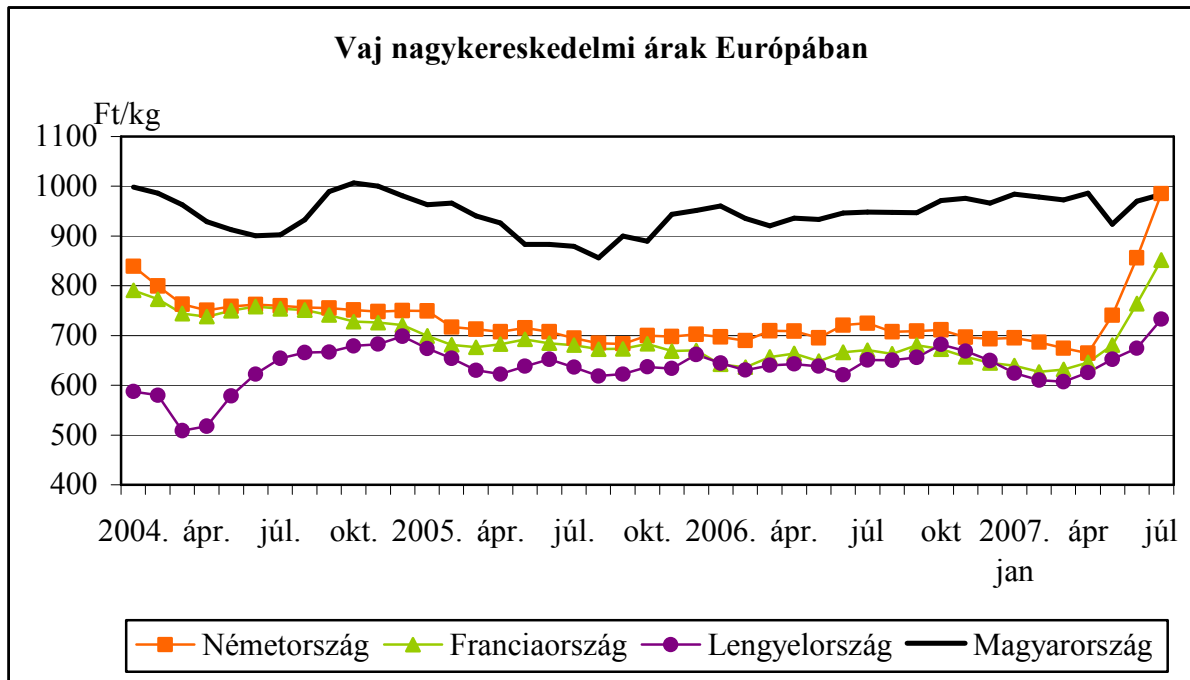
**9. ábra**



**10. ábra**

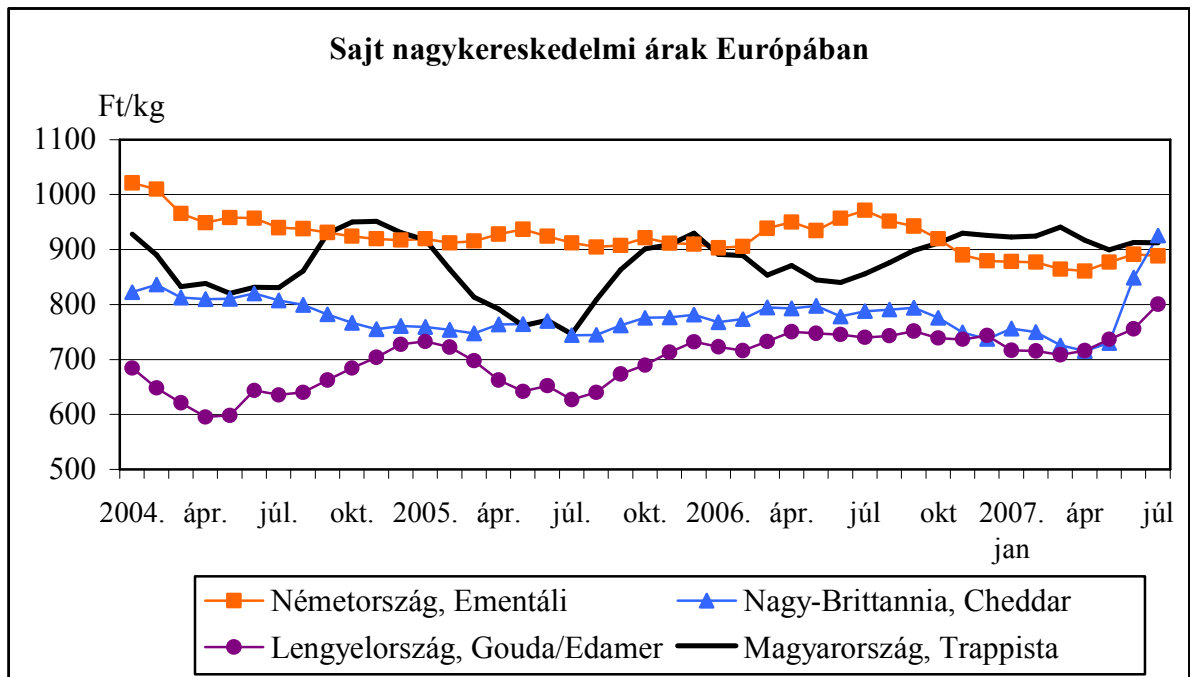


**11. ábra**



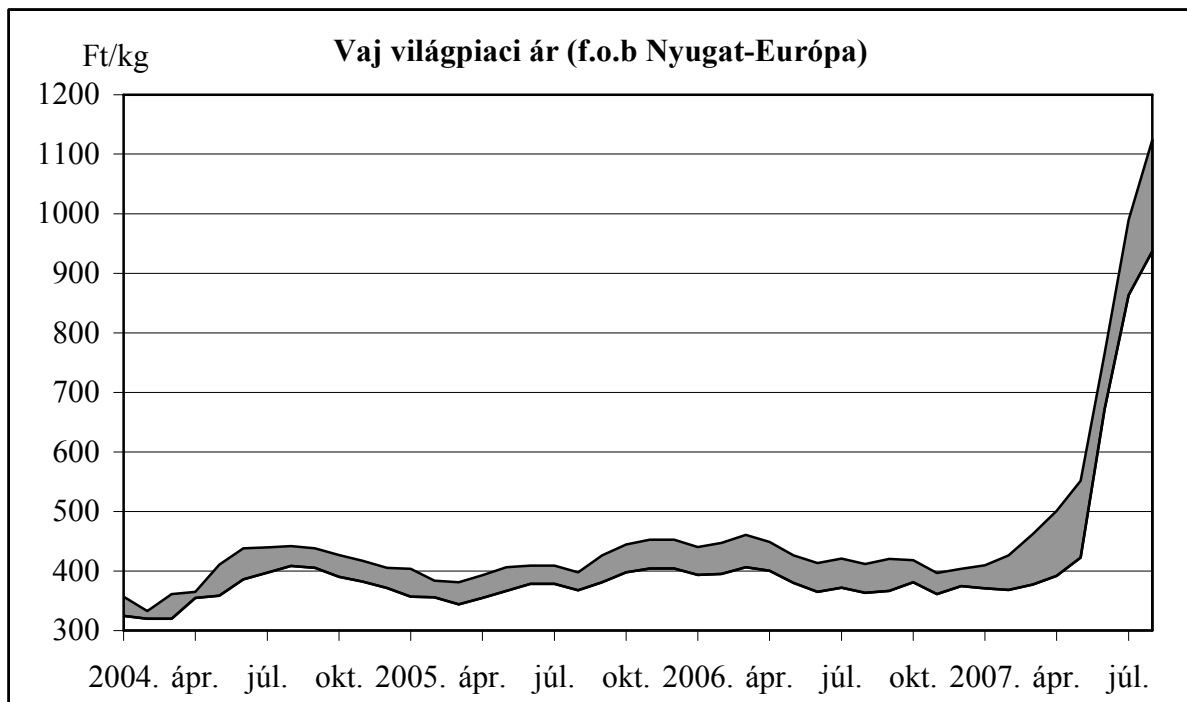
Forrás: Productschap Zuivel, AKI

**12. ábra**



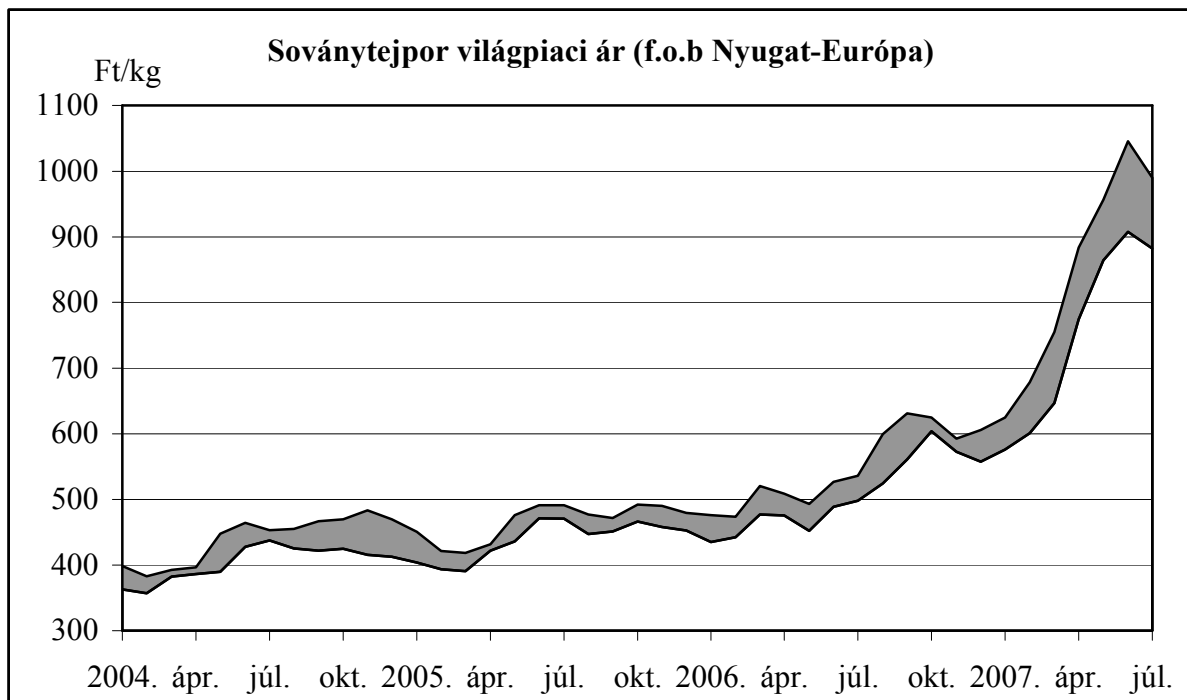
Forrás: Productschap Zuivel, AKI

**13. ábra**



Forrás: USDA

**14. ábra**



Forrás: USDA

A **Tej és tejtermék** kiadvány havonta jelenik meg.  
A Piac-árinformációs Szolgálat adatszolgáltatói valamint a rendszerhez még csatlakozni kívánó szervezetek számára a hozzájutás térítésmentes.

A Tej és tejtermék kiadványon kívül kínáljuk még a

**Gabona és ipari növények**  
**Élőállat és hús**  
**Baromfi**  
**Zöldség-gyümölcs-burgonya**  
**kiadványokat**

A Tej és tejtermék kiadvány havonta, a többi kéthetente jelenik meg.

A kiadványokkal kapcsolatban részletesebb felvilágosítást ad:

Kamarásné Hegedűs Nóra, tel. 1-476-3064

**Kiadványaink a hazai piaci információkon kívül tájékoztatnak a szomszédos országok és az EU piaci árairól is. A hazai és külpiaci ártendenciák összehasonlítása, valamint a világpiaci folyamatok figyelése alapján a kiadványok megkönnyíthetik a hazai termékek piaci helyzetének megítélését és esetleg e termékek külpiacon való elhelyezését.**

KIADJA

**Agrárgazdasági Kutató Intézet**  
**Piac-árinformációs Szolgálat**  
H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.  
Telefon: (0036) 1-476-6092  
Fax: (0036) 1-217-8111  
Internet: [www.akii.hu](http://www.akii.hu)  
E-mail: [akii@akii.hu](mailto:akii@akii.hu)